

1. Woordje van de voorzitter

Onlangs vroeg een Nederlandse collega-archivaris mij waar het FAAD voor stond. Ik had hem zonet mijn kaartje overhandigd waarop onder meer onze befaamde vereniging vermeld stond. Omdat we toen al enige uren in een Bourgondische receptie zaten, besloot ik het mezelf niet moeilijk te maken. Ik vermeed het niet altijd even vlot bekende Forum Afgestudeerden Archivistiek en hedendaags Documentbeheer en verklaarde kortweg dat het een alumnivereniging voor archivariissen was. Waarna mijn collega van boven de Moerdijk flamboyant een synoniem uit zijn hoed toverde: "Ha, een kennisnetwerk dus".

Een kennisnetwerk! Het kan zo uit een handboek van één of andere managementgoeroe komen, maar toegegeven treffend is het wel. Want wat is nu het grootste nut van een alumnivereniging? Toch wel het delen van kennis met een netwerk van kennissen. De voorbije FAAD-stuurgroepen hebben dit alvast goed weten te realiseren door onder meer de jaarlijkse studiedag en (Digitaal) Archiefinitiatie(f) op poten te zetten. De pas verkozen stuurgroep wil de komende jaren in de eerste plaats die initiatieven voortzetten en door nieuwe initiatieven de werking van de alumnivereniging bestendigen.

De studiedag in het voorjaar blijft het hoogtepunt van het werkjaar. Het is de ideale gelegenheid om wat bij te praten met jaargenoten en kennis te maken met jongere of meer ervaren studiec collega's. Dit tegen een achtergrond van lezingen door alumni gegroepeerd rond een bepaald thema. Hoewel het programma van de volgende studiedag nog niet vastligt, kan ik wel al verklappen dat het een feesteditie wordt. Het FAAD bestaat het volgende academiejaar namelijk 10 jaar, terwijl de opleiding volgens doorgaans welingelichte bron dan reeds haar 20ste verjaardag viert.

Digitaal Archiefinitiatie(f) is een andere vaste waarde binnen de werking van het FAAD. Deze digitale opvolger van het eertijds stopgezette Archiefinitiatie(f) heeft nog steeds als doelstelling afgestudeerden de mogelijkheid geven hun archieftheoretische kennis en ervaringen te delen via een artikel. Het gedrukte formaat heeft in de 21^e eeuw echter plaatsgemaakt voor een losse publicatie op de website van het FAAD (<http://www.faad.be>). Een website die in de komende jaren trouwens gestaag verder zal uitgebouwd worden. Maar daarover leest u in ieder geval meer in de komende nummers van onze nieuwsbrief.

Waarmee ik naadloos ben aanbeland bij het medium waarin dit “woordje van de voorzitter” verschijnt. De FAAD-Praat is naast de website het communicatiemiddel bij uitstek waarmee de stuurgroep de afgestudeerden op de hoogte kan houden van nieuws vanuit het FAAD en de archiefopleiding. De bestendinging van het FAAD als alumnivereniging, of kennisnetwerk zo je wil, zal dus bij uitstek via deze nieuwsbrief te volgen zijn. Tot de volgende FAAD-Praat dus voor meer nieuws!

Groeten van een archivaris,

Tom Cobbaert,
Voorzitter FAAD

2. Het internet als tool voor de archivaris: verslag van de FAAD-Studiedag (01 maart 2008)

Hoe maken we als archivariissen gebruik van het internet? Wat zijn de mogelijke voordelen en waar liggen de valkuilen? Op 1 maart 2008 was dit het boeiende thema van de jaarlijkse studiedag van het Forum Afgestudeerden Archivistiek en Hedendaags Documentbeheer. Plaats van afspraak was traditiegetrouw de Vrije Universiteit Brussel.

Patrick Van den Nieuwenhof (zelfstandig erfgoedconsulent) illustreerde via een geanimeerde lezing dat het internet een krachtig wapen kan zijn in de beeldvorming rond archivariissen. Tot het midden van de jaren 1990 waren het immers vooral niet-archivariissen die via de woordcultuur de archivaris als een stereotype karakteriseerden. Sinds de komst van het internet zijn archivariissen steeds meer en meer zichzelf gaan presenteren aan het grote publiek. Ze doen dit via blogs, fora, chatboxen, ... Er bestaat nu zelfs een archiefland in het fameuze Second Life. Mogelijkheden ten over dus voor de archivaris om de beeldvorming zelf in handen te nemen. Toch werpen zich verschillende vragen op: is dit wel een kernactiviteit, wat kan er gecommuniceerd worden, voor wie en vooral met welk doel, ...? Reflectie dringt zich dan ook op.

Dit bleek eveneens uit de uiteenzetting van Tom Cobbaert (ADV.N). Hij analyseerde een praktijkvoorbeeld van Archief 2.0, namelijk de ArchiefWiki. Belangrijk hierbij is dat de gebruikers (ook niet-archivariissen) zelf inhoud aanleveren en op die manier onderlinge discussie uitlokken. Zo willen ze bijvoorbeeld via een digitalisatie van de archiefterminologie, onderlinge discussie en de confrontatie met andere terminologieën tot een vernieuwde archiefterminologie komen. Uit dit ene voorbeeld bleek echter ook dat de geesten vaak nog niet rijp zijn voor deze manier van werken. Desalniettemin sluiten zich steeds meer en meer archivariissen bij allerhande *internetcommunities* aan om professionele informatie uit te wisselen en zo de archivistiek vooruit te helpen.

Uit het voorgaande blijkt dat het gebruik van het internet en de bijhorende nieuwe communicatiemiddelen zoals blogs, fora, wiki's, ... het laatste decennium in de sector sterk is toegenomen. Betekent dit nu echter dat het internet een goudmijn is voor de archivaris die praktische informatie zoekt? Bart Ballaux (Nationaal Archief Den Haag) toetste dit door op zoek te gaan naar gebruiksvriendelijke informatie betreffende documentbeheer. Hij zocht daarbij op verschillende nationale en internationale websites. Zijn conclusie was niet bijster positief. Hoewel de kwaliteit van de gevonden informatie vaak uitstekend bleek te zijn, bleef ze toch meestal heel algemeen. Bovendien was ze in vele gevallen betalend. Sommige archieven aarzelen ook om informatie inzake documentbeheer en andere onderwerpen online te plaatsen. Een warme oproep om hier verandering in te brengen was dus op zijn plaats. Ook uit deze lezing bleek duidelijk dat het internet voordelen en kansen biedt maar dat er nog heel wat werk aan de winkel is.

Op de FAAD-Studiedag werd eveneens een nieuwe stuurgroep verkozen. We geven nog even de namen en hun afstudeerjaar mee:

Tom Cobbaert (2004): voorzitter

Kaat Knaepen (2001): secretaris

Frank Scheelings: bestuurslid namens de opleiding

Mariet Calsius (1999): bestuurslid

Danique Moors (2006): bestuurslid

Martijn Vandenbroucke (2002): bestuurslid

Lawrence Van Haecke (2005): bestuurslid

Soizik Van Huele (2007): bestuurslid

Joke Verfaillie (2006): bestuurslid

Dieter Viaene (2006): bestuurslid

3. Oproep stageplaatsen

Als afgestudeerden van de opleiding hebben jullie allemaal zelf ooit stage gelopen. Ook voor de huidige lichten studenten is de stage een belangrijk onderdeel van hun opleiding. Elk jaar begin juli wordt er een rondvraag gehouden naar stageonderwerpen. Die mailing wordt verstuurd naar instellingen die al eens een stageonderwerp indienden en naar instellingen die in de loop van het jaar inlichtingen over de stages inwonen.

Heel wat afgestudeerden dienen jaarlijks één of meer stageonderwerpen in en krijgen dus automatisch een nieuwe oproep toegestuurd. Regelmatig blijkt echter dat toch niet alle FAAD-leden op de hoogte zijn van de mogelijkheid tot het indienen van stageonderwerpen. Daarom besteden we er in deze FAADPRAAT wat extra aandacht aan. Wil je eventueel wel een stageplaats aanbieden, hou dan rekening met het volgende:

1. Er worden enkel concrete stageonderwerpen op de lijst geplaatst. Voor de recent afgestudeerden klinkt het logisch maar voor zij die al wat langer afzwaaiden is dit wellicht nieuw. Het is dus niet meer mogelijk de instelling op de lijst te plaatsen en het onderwerp pas vast te leggen op het moment dat er een student voor de instelling kiest. De stijging van de inschrijvingsaantallen en de semesterialisering die meer tijd voor examens en minder tijd voor stage voorziet, zorgden ervoor dat de vroegere werkwijze niet langer gehanteerd kon worden.

2. Stageonderwerpen kunnen enkel ingediend worden op een stagefiche. Die fiche werd enkele jaren geleden in het leven geroepen om er voor te zorgen dat de informatie waarover we beschikken enigszins uniform is voor alle stageonderwerpen. Voordien kregen we zowel stageaanvragen die bestonden uit drie woorden als stageaanvragen van 30 pagina's en met geen van beide aanvragen is een student echt geholpen bij het maken van zijn keuze.

3. Diverse soorten onderwerpen komen in aanmerking voor een stage:

- Het maken van een klassieke, wetenschappelijk verantwoorde, inventaris
- Het analyseren van een hedendaagse administratie met het oog op beheersaspecten van dynamisch documentbeheer. We denken dan bijvoorbeeld aan het opstellen van ordeningsplannen, van bewaar & vernietigingslijsten, van richtlijnen voor digitalisering enz.
- Het onderzoek naar een theoretisch onderwerp uit de archivistiek

4. Bij het formuleren van het stageonderwerp moet men steeds voor ogen houden dat de student de opdracht moet kunnen uitvoeren in ongeveer 300 stage-uren en vervolgens een wetenschappelijk verantwoorde verhandeling moet kunnen schrijven op basis van de opdracht. Hou bij het bepalen van de duurtijd ook rekening met het feit dat het om onervaren mensen gaat. Als je zelf al een tiental jaar in het vak zit en diverse archieven geïnventariseerd hebt, dan ligt je snelheid beduidend hoger dan bij iemand die de allereerste keer met een dergelijke opdracht geconfronteerd wordt.

5. Van de stage-instelling wordt verwacht dat men een werkplek voorziet en de mogelijkheid voor de student om op een computer te werken. De student moet ook in staat zijn om voldoende aanwezig te zijn op de stageplaats. Stageplaatsen waar men slechts twee dagen per week terecht kan, komen dus niet in aanmerking. Instellingen of administraties die een student van de opleiding ontvangen, moeten rekening houden met een werkperiode van begin november tot ten laatste eind juli.

Sta je nog niet in onze databank van potentiële stageplaatsen maar heb je misschien wel een interessant stageonderwerp ? Stuur dan een mailtje naar kaat.knaepen@vub.ac.be. Je wordt dan opgenomen in het adressenbestand. Elk jaar in de loop van juli ontvang je dan een mail met enerzijds wat richtlijnen rond de stages en anderzijds de stagefiche waarop een onderwerp ingediend kan worden. Tot begin september kunnen er dan stageonderwerpen ingediend worden.

4. Digitaal Archiefinitiatie(f)

Digitaal Archiefinitiatie(f) biedt de kans aan afgestudeerden van de opleiding om een artikel online te plaatsen. Vaak is het gebaseerd op de eigen eindverhandeling. Andere artikels zijn eveneens welkom, zolang het maar een archivistisch onderwerp betreft. Voor kersverse archivarissen is het een unieke kans op een eerste publicatie!

Digitaal Archiefinitiatie(f) draait dan ook op volle toeren! Na eerdere artikels van Martijn Vandebroucke (conglomeraatsarchieven) en Hannes Vanhauwaert (fractiearchieven in Vlaanderen) is er nu een gloednieuwe bijdrage van Caroline Vleugels. Zij gaat dieper in op moderne kloosterarchieven. Deze archieven zijn vaak niet geordend en ontsloten, waardoor ze onbekend terrein zijn voor historici. Nochtans zijn ook deze bestanden erg waardevol. De problematiek wordt besproken en getoetst aan een praktijkvoorbeeld, namelijk het moderne archief van de Leuvense abdij van Park.

Het artikel van Caroline is, net zoals die van Martijn en Hannes, terug te vinden op onze website: www.faad.be, kijk onder de rubriek "Publicaties".

Wie ook zijn thesis of een ander onderwerp wil valoriseren en bij een ruimer publiek bekendmaken, kan even surfen naar de auteursrichtlijnen op: www.faad.be/files/auteursrichtlijnen.pdf.

5. Varia

Grote vakantiefotowedstrijd

De vakantie nadert met rasse schreden. Het wordt tijd om jullie kelders en zolders te verlaten en om jullie stofjassen in te ruilen voor blitse shorts en t-shirts! Sommigen zullen de zon opzoeken anderen daarentegen zullen het dichter bij huis zoeken.

Waar je echter ook bent, er zullen steeds archieven zijn! FAAD nodigt iedereen uit om een vakantiefoto van zichzelf te nemen bij of in één van deze heilige informatietempels. De leukste foto's worden in de volgende FAAD PRAAT gepubliceerd.

Bovendien zal een onschuldige kinderhand uit de inzendingen één foto trekken. De inzender van deze foto krijgt een leuke prijs!

Om alvast in de sfeer te raken hieronder een foto van een verdacht individu bij het Archivo General de Indias in Sevilla. Al wie inlichtingen kan verschaffen over deze persoon wordt vriendelijk verzocht zich te melden bij de Guardia Civil!

Onderwerpen voor FAAD-PRAAT

FAAD-leden mogen uiteraard zelf onderwerpen voor de FAAD-nieuwsbrief aanbrengen. Stuur het berichtje dat je wil laten opnemen naar dieter.viaene@mechelen.be. Hou er wel rekening mee dat de nieuwsbrief erg onregelmatig zal verschijnen. Zoekertjes als "met wie kan ik over twee weken meerijden naar de Brabantse archivarissendag" zijn dus niet geschikt voor deze nieuwsbrief. Voor dat soort zaken is het Archiefforum.be dan weer een uitermate geschikt medium.

Ontvangstadres FAAD-PRAAT

Wie de FAAD-PRAAT liever op een ander mailadres ontvangt dan het huidige mag dit steeds melden aan de redactie: Dieter.Viaene@mechelen.be.